

คุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคไทยแลนด์ 4.0
ของหน่วยงานราชการในประเทศไทย
THE DESIRABLE CHARACTERISTICS OF THE ACCOUNTANTS
IN THAILAND 4.0 OF GOVERNMENT IN THAILAND

กมลภู สันตะจักร
กนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธิ์
มหาวิทยาลัยศรีปทุม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นคุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของหน่วยงานราชการในประเทศไทย โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 376 ชุด การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า หัวหน้าฝ่ายการเงินและบัญชี ที่มีอายุ , ระดับการศึกษา , ประสบการณ์ทำงาน และสังกัด แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะนักบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 ด้านความรู้ทางวิชาชีพ ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านภาษาอังกฤษ ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบัญชี และด้านการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาไม่แตกต่างกัน เนื่องจากหน่วยงานราชการในประเทศไทย มีการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการคัดสรรที่เป็นมาตรฐานเดียวกันทุกกระทรวง โดยปฏิบัติตามคู่มือการสรรหาและเลือกสรรเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการ การอนุมัติคัดเลือกจากบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ ของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน การแสดงความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยงานราชการในประเทศไทยเกี่ยวกับคุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของหน่วยงานราชการ จึงไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : คุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์ , ไทยแลนด์ 4.0 , หน่วยงานราชการไทย

Abstract

This research aims to compare the level of opinion of the desirable accountants in Thailand's 4.0 era of government in Thailand. Classified by personal factors. This research is quantitative research. The questionnaire was used to collect 376 data sets. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation. The hypothesis was tested using one-way ANOVA. The research found that the head of finance and accounting with age, education level, work experience and affiliation were different. There were opinions about the characteristics of accountants in Thailand 4.0. Professional Account Skills Information Technology English Professional ethics Laws related to accounting. The analysis and problem solving were not different. Because government agencies in Thailand there are rules. All the same standards are selected. Follow the recruitment and selection guide to fill the vacant position. Approval from the competitor's account of the Office of the Civil Service Commission Opinion of Heads of Finance and Accounting of Government Agencies in Thailand. Concerning the attributes of Accountants desirable in Thailand 4.0 of Government in Thailand, no difference.

Keywords: Desirable Accountants, Thailand 4.0, Government in Thailand

บทนำ

การพัฒนาประเทศภายใต้ “ประเทศไทย 4.0” เป็นอีกนโยบายหนึ่งที่เป็นการวางรากฐานการพัฒนาประเทศในระยะยาว เป็นจุดเริ่มต้นในการขับเคลื่อนไปสู่การเป็นประเทศที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ตามวิสัยทัศน์รัฐบาลเป็นรูปแบบที่มีการผลักดันการปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจ การปฏิรูปการวิจัยและการพัฒนา และการปฏิรูปการศึกษาไปพร้อม ๆ กัน

เป็นการฝึกกำลังของทุกภาคส่วนภายใต้แนวคิด “ประชารัฐ” ที่ฝึกกำลังกับเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจ การวิจัยพัฒนา และบุคลากรทั้งในและระดับโลก

ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ธุรกิจต่าง ๆ ปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานสู่ยุคดิจิทัล ทุกอย่างเปลี่ยนเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ การประกอบธุรกิจและทำงาน ออนไลน์หรือการนำเอาระบบคลาวด์เข้ามาใช้สร้างความได้เปรียบทางธุรกิจ (ดิชพงศ์ พงศ์ภัทรชัย, 2559) นักบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 ต้องจึงพัฒนาศักยภาพ และสร้างมูลค่าเพิ่มในกับตนเอง ในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย ด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาได้ และด้านภาษา (สรันชัช บุญวุฒิ, ไพฑูรย์ อินตะชัน (2559), 2561) และต้องมีความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบัญชี (วิรัช สุธมวก และ กนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธุ์, 2556) อีกทั้งนักบัญชีต้องมีทักษะทางวิชาชีพบัญชี ประกอบด้วย ทักษะทางการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ ทักษะทางการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ทักษะทาง วิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน และทักษะทางปัญญา โสภภาพรณ (โสภภาพรณ ไชยพัฒน์ , อดาวุฒิ ชูทรัพย์ และสันธยา ดารารัตน์ (2555) , 2561) ตลอดจนนักบัญชีต้องมีความขยันอดทน พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีการติดตามงานจากผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ สามารถทำงานภายใต้ความกดดันสูงได้และสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ ต้องมีภาวะความเป็นผู้นำได้ดีและสามารถควบคุมสถานการณ์ได้ (เฉลิมขวัญ คุรุทบุญยงค์ (2557), 2561)

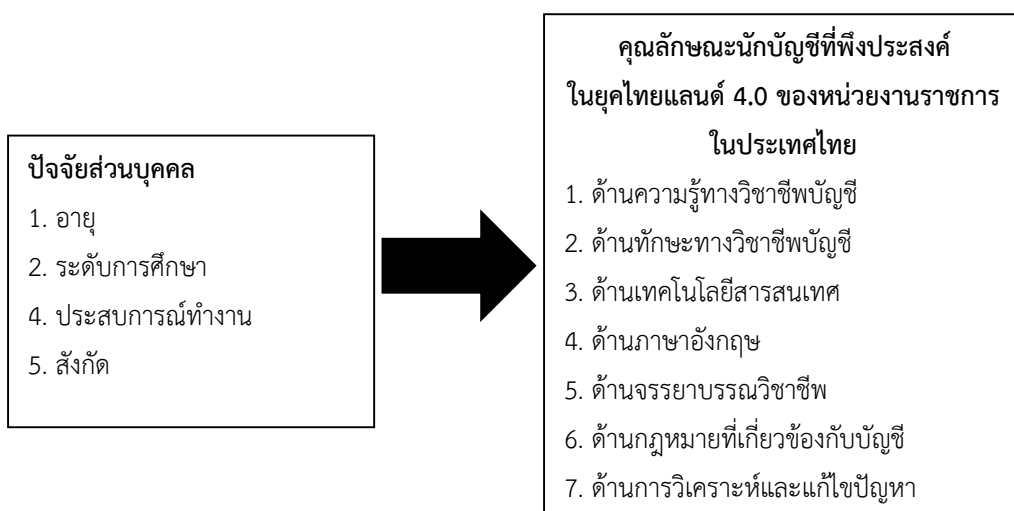
จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้จึงสนใจที่จะทำการศึกษาถึงคุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของหน่วยงานราชการในประเทศไทย เพื่อให้ นักบัญชีของหน่วยงานราชการในประเทศไทย ได้ตระหนักถึงการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ ๆ ให้กับตนเอง ทำให้เกิดความเชี่ยวชาญ และมีทักษะที่สูงขึ้น สามารถนำองค์ความรู้ไปพัฒนาหน่วยงานราชการและประเทศชาติ ให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นคุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของหน่วยงานราชการในประเทศไทย โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มเป้าหมาย คือ หัวหน้าฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยงานราชการในประเทศไทย จำนวนทั้งสิ้น 13,940 คน โดยใช้สูตรยามาเน่ (Yamane) ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 0.95 ได้กลุ่มตัวอย่าง 376 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ โดยการเทียบบัญชีได้ตรงกัน

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างหัวหน้าฝ่ายการเงินและบัญชี ของหน่วยงานราชการในประเทศไทย โดยใช้แบบสอบถาม

(หน่วย : ชุด)

ชื่อหน่วยงาน	ส่วนกลาง	ส่วนกลางในภูมิภาค และบริหารภูมิภาค	รวม	จำนวนที่ส่ง แบบสอบถาม
1. สำนักงานรัฐมนตรี	11	200	211	6
2. กระทรวงกลาโหม	5	1,003	1,008	27
3. กระทรวงการคลัง	10	1,396	1,406	38

ชื่อหน่วยงาน	ส่วนกลาง	ส่วนกลางในภูมิภาค และบริหารภูมิภาค	รวม	จำนวนที่ส่ง แบบสอบถาม
4. กระทรวงการต่างประเทศ	14	-	14	1
5. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	4	59	63	2
6. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	5	242	247	7
7. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	14	2,708	2,722	72
8. กระทรวงคมนาคม	8	314	322	9
9. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	10	206	216	6
10. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	5	103	108	3
11. กระทรวงพลังงาน	6	36	42	1
12. กระทรวงพาณิชย์	9	258	267	7
13. กระทรวงมหาดไทย	8	3,108	3,116	83
14. กระทรวงยุติธรรม	11	391	402	11
15. กระทรวงแรงงาน	6	388	394	11
16. กระทรวงวัฒนธรรม	6	161	167	5
17. กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	4	-	4	1
18. กระทรวงศึกษาธิการ	6	1,663	1,669	44
19. กระทรวงสาธารณสุข	10	1,085	1,095	30

ชื่อหน่วยงาน	ส่วนกลาง	ส่วนกลางในภูมิภาค และบริหารภูมิภาค	รวม	จำนวนที่ส่ง แบบสอบถาม
20. กระทรวงอุตสาหกรรม	9	106	115	3
21. ส่วนราชการไม่สังกัดสำนัก นายกรัฐมนตรี/กระทรวง	9	343	352	9
รวม	170	13,770	13,940	376

ที่มา : 1. พระราชบัญญัติ ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม
 2. พระราชบัญญัติจัดระเบียบข้าราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ.2551 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม
 3. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม มีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือดังนี้

1. ศึกษา บทความวิชาการ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของหน่วยงานราชการในประเทศไทย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. กำหนดโครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามตามกรอบแนวความคิด และวัตถุประสงค์ของการศึกษา
3. นำแบบสอบถามปรึกษารื้อกับผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และมีประสบการณ์ จำนวน 3 ท่าน เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของแบบสอบถามตามข้อสังเกตของผู้เชี่ยวชาญ
4. นำแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา และความเหมาะสมของแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถาม ซึ่งได้รับกลับคืนมาครบตามจำนวน 376 ชุด มาทำการวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติและใช้วิธีการทางสถิติแบบพรรณนา ในการแปลผลและนำเสนอ และทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance : ANOVA)

ผลการวิจัย

คุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของหน่วยงานราชการในประเทศไทย สรุปได้ดังนี้

1. หัวหน้าฝ่ายการเงินและบัญชี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ มากกว่า 25 – 35 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และมีประสบการณ์ทำงาน มากกว่า 15 ปี
2. หัวหน้าฝ่ายการเงินและบัญชี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคไทยแลนด์ 4.0 อยู่ในระดับมากที่สุด
3. เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับ พบว่า อันดับ 1 คือ ข้อที่ 5 ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.68) รองลงมาคือ ข้อที่ 1 ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี ข้อที่ 2 ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี ข้อที่ 3 ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และข้อที่ 4 ด้านภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.67) และอันดับสุดท้ายคือ ข้อที่ 7 ด้านการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.66)

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับคุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคไทยแลนด์ 4.0

คุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของหน่วยงานราชการในประเทศไทย	ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน SD	การแปล ผล
1. ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี	4.67	0.277	มากที่สุด
2. ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี	4.67	0.282	มากที่สุด

คุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุค ไทยแลนด์ 4.0 ของหน่วยงานราชการในประเทศไทย	ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน SD	การแปล ผล
3. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.67	0.298	มากที่สุด
4. ด้านภาษาอังกฤษ	4.67	0.288	มากที่สุด
5. ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ	4.68	0.282	มากที่สุด
6. ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบัญชี	4.65	0.321	มากที่สุด
7. ด้านการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา	4.66	0.283	มากที่สุด
รวม	4.68	0.290	มากที่สุด

4. การทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับคุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของหน่วยงานราชการในประเทศไทย มีดังนี้

สมมติฐานที่ 1

H0: อายุของหัวหน้าฝ่ายการเงินและบัญชีแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะนักบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 ไม่แตกต่างกัน

H1: อายุของหัวหน้าฝ่ายการเงินและบัญชีแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะนักบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2

H0: ระดับการศึกษาของหัวหน้าฝ่ายการเงินและบัญชีแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะนักบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 ไม่แตกต่างกัน

H1: ระดับการศึกษาของหัวหน้าฝ่ายการเงินและบัญชีแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะนักบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3

H0: ประสบการณ์ของหัวหน้าฝ่ายการเงินและบัญชีแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะนักบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 ไม่แตกต่างกัน

H1: ประสบการณ์ของหัวหน้าฝ่ายการเงินและบัญชีแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะนักบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 4

H0: สังกัดของหัวหน้าฝ่ายการเงินและบัญชีแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะนักบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 ไม่แตกต่างกัน

H1: สังกัดของหัวหน้าฝ่ายการเงินและบัญชีแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะนักบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 แตกต่างกัน

4.1 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 ผลการทดสอบค่า F- test วิเคราะห์การแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance : ANOVA) โดยรวม พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีระดับนัยสำคัญ (P-value) สูงกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ ($P\text{-value} > 0.05$) แสดงว่า หัวหน้าฝ่ายการเงินและบัญชี ของหน่วยงานภาครัฐที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะนักบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 โดยรวมไม่แตกต่างกัน นั่นคือสมมติฐาน H1 ไม่ได้รับการสนับสนุน

ผลการวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน โดยมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ ($P\text{-value}$) สูงกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ ($P\text{-value} > 0.05$)

ตารางที่ 3 แสดงผลการทดสอบค่า F- test วิเคราะห์การแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance : ANOVA) โดยรวม ระหว่าง อายุของหัวหน้าฝ่ายการเงินและบัญชี กับ คุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคไทยแลนด์ 4.0

คุณลักษณะนักบัญชี ที่พึงประสงค์ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของหน่วยงานราชการใน ประเทศไทย	แหล่งของ ความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P- value
1. ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี	ระหว่างกลุ่ม	3	0.036	0.012	0.155	0.927
	ภายในกลุ่ม	372	28.799	0.077		

คุณลักษณะนักบัญชี ที่พึงประสงค์ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของหน่วยงานราชการใน ประเทศไทย	แหล่งของ ความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P- value
2. ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	3 372	0.067 29.764	0.022 0.080	0.279	0.840
3. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	3 372	0.000 33.326	0.000 0.090	0.001	1.000
4. ด้านภาษาอังกฤษ	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	3 372	0.023 31.051	0.008 0.083	0.093	0.964
5. ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	3 372	0.008 29.867	0.003 0.080	0.032	0.992
6. ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ บัญชี	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	3 372	0.269 38.391	0.090 0.103	0.869	0.458
7. ด้านการวิเคราะห์และแก้ไข ปัญหา	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	3 372	0.029 30.044	0.010 0.081	0.121	0.948
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	3 372	0.062 31.606	0.021 0.085	0.221	0.876

4.2 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 ผลการทดสอบค่า F- test วิเคราะห์การแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance : ANOVA) โดยรวม พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (P-value) สูงกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ (P-value > 0.05) แสดงว่า หัวหน้าฝ่ายการเงินและบัญชี ของหน่วยงานภาครัฐที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะนักบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 โดยรวมไม่แตกต่างกัน นั่นคือสมมติฐาน H1 ไม่ได้รับการสนับสนุน

ผลการวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน โดยมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (P-value) สูงกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ (P-value > 0.05)

ตารางที่ 4 แสดงผลการทดสอบค่า F- test วิเคราะห์การแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance : ANOVA) โดยรวม ระหว่าง ระดับการศึกษาของ หัวหน้าฝ่ายการเงินและบัญชี กับ คุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคไทยแลนด์ 4.0

คุณลักษณะนักบัญชี ที่พึงประสงค์ในยุคไทย แลนด์ 4.0 ของหน่วยงาน ราชการในประเทศไทย	แหล่งของ ความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P- value
1. ด้านความรู้ทางวิชาชีพ บัญชี	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	1 374	0.003 28.832	0.003 0.077	0.043	0.836
2. ด้านทักษะทางวิชาชีพ บัญชี	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	1 374	0.002 29.829	0.002 0.080	0.029	0.865
3. ด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	1 374	0.013 33.313	0.013 0.089	0.141	0.707
4. ด้านภาษาอังกฤษ	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	1 374	0.021 31.053	0.021 0.083	0.259	0.611
5. ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	1 374	0.004 29.871	0.004 0.080	0.050	0.823
6. ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กับบัญชี	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	1 374	0.136 38.524	0.136 0.103	1.320	0.251
7. ด้านการวิเคราะห์และ แก้ไขปัญหา	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	1 374	0.012 30.061	0.012 0.080	0.154	0.695
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	1 374	0.031 31.640	0.027 0.085	0.285	0.684

4.3 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3 ผลการทดสอบค่า F- test วิเคราะห์การแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance : ANOVA) โดยรวม พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (P-value) สูงกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ (P-value > 0.05) แสดงว่า หัวหน้าฝ่ายการเงินและบัญชี ของหน่วยงานภาครัฐที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะนักบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 โดยรวมไม่แตกต่างกัน นั่นคือสมมติฐาน H1 ไม่ได้รับการสนับสนุน

ผลการวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน โดยมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (P-value) สูงกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ (P-value > 0.05)

ตารางที่ 5 แสดงผลการทดสอบค่า F- test วิเคราะห์การแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance : ANOVA) โดยรวม ระหว่าง ประสบการณ์ทำงานของหัวหน้าฝ่ายการเงินและบัญชี กับ คุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคไทยแลนด์ 4.0

คุณลักษณะนักบัญชี ที่พึงประสงค์ในยุคไทย แลนด์ 4.0 ของหน่วยงาน ราชการในประเทศไทย	แหล่งของ ความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P- value
1. ด้านความรู้ทางวิชาชีพ บัญชี	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	3 372	0.317 28.518	0.106 0.077	1.378	0.249
2. ด้านทักษะทางวิชาชีพ บัญชี	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	3 372	0.237 29.594	0.079 0.080	0.995	0.395
3. ด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	3 372	0.302 33.024	0.101 0.089	1.133	0.336
4. ด้านภาษาอังกฤษ	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	3 372	0.234 30.840	0.078 0.083	0.941	0.421

คุณลักษณะนักบัญชี ที่พึงประสงค์ในยุคไทย แลนด์ 4.0 ของหน่วยงาน ราชการในประเทศไทย	แหล่งของ ความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P- value
5. ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	3	0.236	0.079	0.989	0.398
	ภายในกลุ่ม	372	29.638	0.080		
6. ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กับบัญชี	ระหว่างกลุ่ม	3	0.630	0.210	2.055	0.106
	ภายในกลุ่ม	372	38.029	0.102		
7. ด้านการวิเคราะห์และ แก้ไขปัญหา	ระหว่างกลุ่ม	3	0.251	0.084	1.043	0.374
	ภายในกลุ่ม	372	29.822	0.080		
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	3	0.315	0.105	1.219	0.326
	ภายในกลุ่ม	372	31.352	0.084		

4.4 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 4 ผลการทดสอบค่า F- test วิเคราะห์การแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance : ANOVA) โดยรวม พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (P-value) สูงกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ (P-value > 0.05) แสดงว่า หัวหน้าฝ่ายการเงินและบัญชี ของหน่วยงานภาครัฐที่มีสังกัดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะนักบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 โดยรวมไม่แตกต่างกัน นั่นคือสมมติฐาน H1 ไม่ได้รับการสนับสนุน

ผลการวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน โดยมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (P-value) สูงกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ (P-value > 0.05)

ตารางที่ 6 แสดงผลการทดสอบค่า F- test วิเคราะห์การแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance : ANOVA) โดยรวม ระหว่าง สังกัดของหัวหน้าฝ่ายการเงินและบัญชี กับ คุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคไทยแลนด์ 4.0

คุณลักษณะนักบัญชี ที่พึงประสงค์ในยุคไทย แลนด์ 4.0 ของหน่วยงาน ราชการในประเทศไทย	แหล่งของ ความ แปรปรวน	df	SS	MS	F	P- value
1. ด้านความรู้ทางวิชาชีพ บัญชี	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	20 355	0.912 27.923	0.046 0.079	0.580	0.926
2. ด้านทักษะทางวิชาชีพ บัญชี	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	20 355	1.160 28.671	0.058 0.081	0.718	0.808
3. ด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	20 355	0.841 32.484	0.042 0.092	0.460	0.979
4. ด้านภาษาอังกฤษ	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	20 355	1.836 29.238	0.092 0.082	1.114	0.332
5. ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	20 355	0.852 29.023	0.043 0.082	0.521	0.958
6. ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กับบัญชี	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	20 355	0.883 37.776	0.044 0.106	0.415	0.989
7. ด้านการวิเคราะห์และ แก้ไขปัญหา	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	20 355	0.970 29.103	0.048 0.082	0.592	0.918
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม ภายในกลุ่ม	20 355	1.065 30.603	0.053 0.086	0.629	0.844

อภิปรายผล

1. ด้านอายุ

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 ด้วยการทดสอบค่า F- test วิเคราะห์การแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance : ANOVA) โดยรวม พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (P-value) สูงกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ (P-value > 0.05) แสดงว่า หัวหน้าฝ่ายการเงินและบัญชี ของหน่วยงานภาครัฐที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะนักบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลัดดา หิรัญยวา (ลัดดา หิรัญยวา (2555), 2561) ได้ศึกษา นักการบัญชีไทยกับความพร้อมในการใช้มาตรฐานการบัญชีตามกรอบมาตรฐานกลุ่มเศรษฐกิจอาเซียน ผลการวิจัยพบว่า นักการบัญชีไทยที่มีอายุแตกต่างกันทำให้มีความพร้อมในการใช้มาตรฐานการบัญชีตามกรอบมาตรฐานกลุ่มเศรษฐกิจอาเซียนไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลักขณา ดาซู และปทุมพร ชโนวรรณ (ลักขณา ดาซู และ ปทุมพร ชโนวรรณ (2560), 2561) ได้ศึกษา การพัฒนาคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการต่อการเข้าสู่ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านอายุมีความสัมพันธ์กับด้านคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณ และด้านความรู้ความสามารถทางด้านบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ระดับการศึกษา

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 ด้วยการทดสอบค่า F- test วิเคราะห์การแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance : ANOVA) โดยรวม พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (P-value) สูงกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ (P-value > 0.05) แสดงว่า หัวหน้าฝ่ายการเงินและบัญชี ของหน่วยงานภาครัฐที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะนักบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลัดดา หิรัญยวา (ลัดดา หิรัญยวา (2555), 2561) ได้ศึกษา นักการบัญชีไทยกับความพร้อมในการใช้มาตรฐานการบัญชีตามกรอบมาตรฐานกลุ่มเศรษฐกิจอาเซียน ผลการวิจัยพบว่า นักการบัญชีไทยที่มีการศึกษาแตกต่างกันทำให้มีความพร้อมในการใช้มาตรฐานการบัญชีตามกรอบมาตรฐานกลุ่มเศรษฐกิจอาเซียนไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ มยุรี เกื้อสกุล และ วุฒิ วัชรโถมประเสริฐ (มยุรี เกื้อสกุล และ

วุฒิ วัชโรดมประเสริฐ (2558), 2561) ได้ศึกษา คุณสมบัติของนักบัญชีในสถานประกอบการ ตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ผู้บริหรที่เกี่ยวข้อง กับงานบัญชีและนักบัญชีในสถานประกอบการต้องการ กรณีศึกษา : สถานประกอบการนิคม อุตสาหกรรมสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบคุณสมบัติของนักบัญชีที่ต้องการ ตามปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกัน จำแนกตามระดับการศึกษา ความรู้ทางวิชาชีพบัญชีของ โปรแกรมการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี (IES 2) แตกต่างกัน ระดับปริญญาตรีมีความต้องการ ความรู้ มากกว่า ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี โปรแกรม การศึกษา ทักษะทางวิชาชีพบัญชี (IES 3) แตกต่างกัน ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีความต้องการทักษะ มากกว่า ระดับปริญญาตรี

3. ด้านประสพการณ์ทำงาน

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3 ด้วยการทดสอบค่า F- test วิเคราะห์การแปรปรวนทาง เดียว (One – Way Analysis of Variance : ANOVA) โดยรวม พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ โดยมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (P-value) สูงกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด ไว้ (P-value > 0.05) แสดงว่า หัวหน้าฝ่ายการเงินและบัญชี ของหน่วยงานภาครัฐที่มี ประสพการณ์แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะนักบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มยุรี เกื้อสกุล และ วุฒิ วัชโรดมประเสริฐ (มยุรี เกื้อสกุล และ วุฒิ วัชโรดมประเสริฐ (2558), 2561) ได้จัดทำวิจัยเรื่อง คุณสมบัติของนัก บัญชีในสถานประกอบการตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับ ผู้ประกอบวิชาชีพ บัญชีที่ผู้บริหรที่เกี่ยวข้องกับงานบัญชีและนักบัญชีในสถานประกอบการต้องการ กรณีศึกษา : สถานประกอบการนิคมอุตสาหกรรมสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบคุณสมบัติ ของนักบัญชีที่ต้องการ ตามปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกัน จำแนกตามประสพการณ์การทำงาน ความรู้ทางวิชาชีพบัญชีของโปรแกรมการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี (IES 2) ไม่แตกต่างกัน และ สอดคล้องกับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลัดดา หิรัญญา (ลัดดา หิรัญญา (2555), 2561) ได้ศึกษา นักการบัญชีไทยกับความพร้อมในการใช้มาตรฐานการบัญชีตามกรอบมาตรฐานกลุ่ม เศรษฐกิจอาเซียน ผลการวิจัยพบว่า นักการบัญชีไทยที่มีประสพการณ์ทำงานแตกต่างกันทำให้ มีความพร้อมในการใช้มาตรฐานการบัญชีตามกรอบมาตรฐานกลุ่มเศรษฐกิจอาเซียนไม่ต่างกัน

4. ด้านสังกัด

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 4 ด้วยการทดสอบค่า F- test วิเคราะห์การแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance : ANOVA) โดยรวม พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีระดับนัยสำคัญที่สังเกตได้ (P-value) สูงกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดไว้ (P-value > 0.05) แสดงว่า หัวหน้าฝ่ายการเงินและบัญชี ของหน่วยงานภาครัฐที่มีสังกัดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะนักบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลัดดา หิรัญยวา (ลัดดา หิรัญยวา (2555), 2561) ได้ศึกษา นักการบัญชีไทยกับความพร้อมในการใช้มาตรฐานการบัญชีตามกรอบมาตรฐานกลุ่มเศรษฐกิจอาเซียน ผลการวิจัยพบว่า นักการบัญชีไทยที่มีอาชีพแตกต่างกันทำให้มีความพร้อมในการใช้มาตรฐานการบัญชีตามกรอบมาตรฐานกลุ่มเศรษฐกิจอาเซียนไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญธนา ดิษฐ์แก้ว ยุพรัตน์ จันทรแก้ว นิภาพร นุ่มนวล และเชิดพงษ์ ขำประดิษฐ์ (กัญธนา ดิษฐ์แก้ว และคณะ (2553), 2561) ได้ศึกษาเรื่อง คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดตาก ผลการศึกษาพบว่า การศึกษาเปรียบเทียบคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์โดยจำแนกตามลักษณะและรูปแบบของธุรกิจพบว่าผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีลักษณะธุรกิจแตกต่างกันและรูปแบบธุรกิจที่ต่างกันนั้น มีความต้องการ คุณสมบัติ นักบัญชีที่พึงประสงค์ด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพบัญชี ด้านความรู้พื้นฐานส่งผลต่อการทำงาน ด้านความรู้ทั่วไปแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุป

ผลการวิจัยพบว่า หัวหน้าฝ่ายการเงินและบัญชี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ มากกว่า 25 – 35 ปี มี ระดับการศึกษา ปริญญาตรี และมีประสบการณ์ทำงาน มากกว่า 15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ได้แก่ ด้านความรู้ทางวิชาชีพบัญชี ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านภาษาอังกฤษ ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบัญชี และด้านการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา อยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า หัวหน้าฝ่ายการเงินและบัญชีที่มีอายุ , ระดับการศึกษา , ประสบการณ์ทำงาน และสังกัด แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะนักบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เนื่องจากหน่วยงานราชการในประเทศไทย มีการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการคัดสรรที่เป็นมาตรฐานเดียวกันทุกกระทรวง โดยปฏิบัติตามคู่มือการสรรหาและเลือกสรรเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการ การอนุมัติคัดเลือกจากบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ ของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน การแสดงความคิดเห็นของหัวหน้าฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยงานราชการในประเทศไทย เกี่ยวกับคุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของหน่วยงานราชการ จึงไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การศึกษาคุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของหน่วยงานราชการในประเทศไทย มีผู้ให้ข้อเสนอแนะตามรายละเอียดในแบบสอบถามดังต่อไปนี้:-

1. นักบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 ควรเพิ่มพูนองค์ความรู้ให้กับตนเองอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ก้าวทันเทคโนโลยี และก้าวทันโลก
2. นักบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 ต้องสามารถปฏิบัติงานได้หลากหลายรูปแบบมากขึ้น ซึ่งจะมีส่วนช่วยในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่บัญชี จนเป็นที่ยอมรับของหน่วยงานภาครัฐ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาคุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ในด้านอื่น ๆ เพิ่มเติม
2. ควรศึกษา กลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ เช่น ผู้ตรวจสอบบัญชีรับอนุญาต ผู้ตรวจสอบบัญชีภาษีอากร ผู้ตรวจเงินแผ่นดิน เป็นต้น ซึ่งจะทำให้สามารถวิเคราะห์คุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ได้อย่างครอบคลุมทุกกลุ่มตัวอย่าง

เอกสารอ้างอิง

- กัญฐณา ดิษฐ์แก้ว และคณะ (2553). (5 กุมภาพันธ์ 2561). *คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดตาก*. เข้าถึงได้จาก www.bbs.buu.ac.th/uploadedFiles/articles/1516852325.pdf
- เฉลิมขวัญ คุรุทบุณยงค์ (2557). (5 กุมภาพันธ์ 2561). *คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์สำหรับอุตสาหกรรมญี่ปุ่นในประเทศไทย*. เข้าถึงได้จาก https://www.kmutt.ac.th/jif/public_html/article_detail.php?ArticleID=152375
- มยุรี เกื้อสกุล และ วุฒิ วัชรโถมประเสริฐ (2558). (5 กุมภาพันธ์ 2561). *คุณสมบัติของนักบัญชีในสถานประกอบการตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ผู้บริหรที่เกี่ยวกับงานบัญชีและนักบัญชี ในสถานประกอบการต้องการ กรณีศึกษา : สถานประกอบการนิคมอุตสาหกรรมสมุทรสาคร*. เข้าถึงได้จาก <https://tci-thaijo.org/index.php/trujournal/article/download/56272/46917>
- ลักขณา ดาซู และ ปทุมพร ชโนวรรณ (2560). (5 กุมภาพันธ์ 2561). *การพัฒนาคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน*. เข้าถึงได้จาก [http://www.hu.ac.th/conference/proceedings/data/05-2-Poster%20Presentation/4.Administration%20and%20management/35-040M-P\(ลักขณา%20%20ดาซู\).pdf](http://www.hu.ac.th/conference/proceedings/data/05-2-Poster%20Presentation/4.Administration%20and%20management/35-040M-P(ลักขณา%20%20ดาซู).pdf)
- ลัดดา หิรัญยวา (2555). (10 พฤษภาคม 2561). *นักการบัญชีไทยกับความพร้อมในการใช้มาตรฐานการบัญชีตามกรอบมาตรฐานกลุ่มเศรษฐกิจอาเซียน*. สืบค้นเมื่อ . เข้าถึงได้จาก <http://ssruir.ssru.ac.th/bitstream/ssruir/638/1/028-55.pdf>
- วีรยุทธ สุขมาก และ กนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธ์. (2556). *ความคิดเห็นของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มมูลค่าของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

สร้ชนช บญญตติ, ไพพทूरย์ อินต๊ะชน (2559). (18 พฤษภาคม 2561). การศีกษาองค์ประกอบ
คุณลักษณะของนักบัญชียุคใหม่ ภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. เข้าถึงได้จาก
<http://www.mgts.lpru.ac.th/journal/index.php/mgts/article/download/279/117>

โสภภาพรรณ ไชยพัฒน์ , อดนาตติ ชุทธรพย์ และสนธยา ดารารัตน์ (2555) . (18 พฤษภาคม
2561). ความคิดเห็นลักษณะผู้ทำบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบธุรกิจในจังหวัด
ภูเก็ต . เข้าถึงได้จาก
http://www.rpu.ac.th/Library_web/doc/RC_RR/2554_Puket_Sopapun.pdf